

Scenariusz zajęć

Temat: „Cyberprzemoc”

- **Cele:**
zwrócenie uwagi uczniów na zjawisko cyberprzemocy,
uwrażliwienie na ich specyfikę problemu,
jakie są możliwe konsekwencje przemocy w sieci dla sprawców tego typu działań,
jakie emocje może rodzić cyberprzemoc u ofiar, jakie może nieść dla nich konsekwencje.
- **Warunki techniczne:**
wiek uczestników – szkoła ponadpodstawowa,
miejsce zajęć – szkoła,
czas trwania 90 minut.
- **Metody:**
praca zespołowa,
praca w grupach,
dyskusja moderowana przez nauczyciela,
ćwiczenie integracyjne.
- **Materiały:**
brystol,
tablica,
pisaki,
definicja „Cyberprzemocy”, stalkingu oraz stalkera,
adres projektu Helpline.org.pl

Przebieg zajęć:

Część I

Nauczyciel rozpoczyna zajęcia zabawą integracyjną „Spotkanie towarzyskie”

Opis zabawy: prosi się uczniów o wstanie z krzeseł i zachowanie się jak na bankiecie.

Uczniowie mają za zadanie, porozmawiać z każdą osobą i dowiedzieć się o każdej przynajmniej 3 różne rzeczy (można pomóc sobie kartką papieru do zapisywania).

Dodatkowo, każde 3 informacje przekazane jednej osobie, muszą być unikalne, jedna osoba nie może mówić każdemu tego samego o sobie. Na koniec uczniowie przedstawiają się wzajemnie całej grupie.

Po zabawie uczniowie zasiadają w kręgu wraz z nauczycielem. Nauczyciel wprowadza uczniów w temat zajęć. W dzisiejszych czasach komputer, Internet jest bardzo ważny dla nas, dzięki niemu możemy porozumieć się z całym światem, przyjaciółmi. Ale czy komputer,

portale społecznościowe , Internet służą tylko w dobrym celu? Do czego służy komputer?
Uczniowie odpowiadają:

- do korzystania ze stron www,
- facebook,
- skype,
- nasza-klasa,
- gadu-gadu,
- inne.

Co jeszcze służy do przekazywania codziennych informacji?

- telefon komórkowy,
- tablet,
- i inne.

Czy słyszeliście o CYBERPRZEMOCY? Uczniowie odpowiadają, nauczyciel czyta na głos definicję CYBERPRZEMOCY i zamieszcza ją na tablicy:

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: sms,e-mail , witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne.

Nauczyciel na tablicy zamieścił definicję, następnie narysował diagram składający z 4 zasadniczych cech cyberprzemocy:

CYBERPRZEMOC

PRZEŚLADOWANIE - ograniczenie przywilejów, praw.

NEKANIE - stalking, naprzykrzanie się, prześladowanie.

ZASTRASZANIE - grożenie, przemoc, lęk.

WYŚMIEWANIE SIĘ- kpina, złośliwość.

Część II

Nauczyciel prosi uczniów, aby podzielili się na cztery grupy. Odliczają do czterech.

- Grupa I ma stworzyć sytuację, w której są prześladowani przez kolegę/koleżankę za pomocą sms, e-mail, witryny internetowej.
- Grupa II ma stworzyć sytuację, w której jest nękana przez kolegę/koleżankę za pomocą , e-mail.
- Grupa III jest zastraszana przez kolegę/koleżankę na jednej ze strony portalu społecznościowego, w którym jest zamieszczony film z udziałem ofiary.
- Grupa IV jest wyśmiewana na forum dyskusyjnym.

Czas przygotowania 15 minut.

Po przygotowaniu każda grupa przedstawia scenkę nawiązującą do swojego tematu.

Pozostali obserwują, robią notatki. Nauczyciel włącza uczniów do dyskusji. Zadaje pytania:

- jak się czułeś kiedy byłeś prześladowany? Uwagi uczniów są zamieszczane na tablicy.

Nauczyciel zadaje kolejne pytania:

- Dlaczego jesteśmy prześladowani?
- Kiedy to jest zabawa, a kiedy przeistacza się w coś okropnego?

- Czy zdajemy sobie sprawę z konsekwencji takich poczynań?
- Jak się z tym czułaś/czuleś?
- Czy słyszeliście, że takie sytuacje mogą doprowadzić do śmierci?

Uczniowie odpowiadają, są emocje, gorąca dyskusja.

Zadaniem grupy III jest opowiedzenie co czuli kiedy byli zastraszeni:

- strach,
- brak pewności siebie,
- niechęć do życia,
- zamykanie się w sobie.

Nauczyciel prosi przedstawiciela grupy IV, aby wymienił cechy człowieka nękanego przez kolegów/koleżanki z klasy:

- czuliśmy się nieswojo,
- wszędzie była ta osoba, która nas prześladowuje,
- jest to okropne uczucie!

Nauczyciel podpowiada -czy jego zachowanie można nazwać stalking? Nauczyciel na tablicy zamieszcza definicję stalkingu.

Stalking to prześladowanie, powtarzalny ciąg zachowań podejmowanych przez napastnika w celu wywołania u prześladowanej przez niego osoby, stanu uzasadnionych obaw o jej bezpieczeństwo. Z jednej strony występuje stalker (sprawca), a z drugiej - osoba nękana (ofiara).

A teraz powiem Wam kim jest stalker? Skąd jego takie zachowanie.

Stalker to często osoba odrzucona, która odbudowuje swoją samoocenę przejmując kontrolę nad życiem prześladowanej osoby i utrzymując z nią na siłę kontakt. Do form stalkingu zalicza się naruszanie wolności osobistej i prywatności powodujące dyskomfort fizyczny i psychiczny, różnorakie dolegliwości zdrowotne, trudności w kontaktach interpersonalnych, uzasadnione obawy o własne bezpieczeństwo.

Czy te wszystkie osoby, które stosują cyberprzemoc nie czują się podobnie jak w/w opisana osoba. Człowiek jest osobą stadną potrzebuje drugiej osoby, jego zrozumienia, bycia z nim w realu. Kiedy dochodzi do tego, że jesteśmy odrzuceni, wyśmiewani, pogardzani, ale nie tylko przez rówieśników (co często się zdarza) przez najbliższych (rodziców, opiekuna). Dla młodego człowieka bardzo ważna jest stabilizacja, miłość, przyjaźń. Osoby dorosłe powinny być dla Was autorytetem, wspierać w trudnych momentach życia.

Nauczyciel informuje uczniów o ofercie pomocowej fundacji pozarządowych, na przykład:

- Helpine.org.pl

Adres zamieszczony jest na gazetce ściennej w klasie.

Cześć III

Kiedy uciekamy do Internetu? Dlaczego to robimy? Co raz częściej rozmowy między dwoma osobami odbywają się za pomocą sms. Ważne decyzje, czy kłótnie odbywają się za

pośrednictwem telefonów komórkowych. Dlaczego obrażamy koleżankę/kolegę za pomocą sms, czy na czacie? Uczniowie rozmawiają z nauczycielem, wymiana swoich poglądów.

Nauczyciel zadaje kolejne pytanie do uczniów:

- czym jest plotka?

Uczniowie starają się zdefiniować słowo plotka

- pogłoska,

- kłamstwo,

- plotka nie jest wiarygodna, prawdziwa.

Nauczyciel zamieszcza na tablicy definicję plotki:

Plotka proces wymiany informacji o nieobecnych osobach o zabarwieniu oceniającym, pomiędzy bliskimi sobie osobami.

Czy plotka o kimś może zmienić życie tej osoby nieodwracalnie?

Stwórzmy w grupach sytuację, w której ktoś przekazał plotkę na forum klasy. Jak ją odbierzecie? Jak potoczą się dalsze losy tej osoby?

Czas przygotowania 10 minut.

Uczniowie przygotowali krótką scenkę, która opowiada o chłopcu (dobrze się uczy, pomaga w nauce, ma dobre relacje z rodzicami i z nauczycielami), któremu zarzucono kradzież cennej rzeczy. Ta informacja została przekazana na facebooku. Chłopiec nie potrafił się obronić, czuł się z tym okropnie, a pozostali znajomi nakręcali się nawzajem. Chłopcu nie dali szansy na obronę. Sytuacja z dnia na dzień pogarszała się. Scenka nie miała zakończenia.

Nauczyciel poprosił uczniów, aby każda grupa napisała zakończenie.

PODSUMOWANIE

Dzisiejszy świat jest bardzo szybki, bogaty, silny, codziennie rozpychamy się łokciami i biegniemy do przodu. Czy taki ma być nasz świat, w którym ranimy najbliższych, prześladowujemy, nękamy nieraz z byle powodu? Cyberprzemoc jest największym niebezpieczeństwem dla ludzi, którzy nie potrafią korzystać z Internetu. Należy mieć świadomość zagrożeń, które czyhają na nas codziennie. Oprócz Internetu, telefonów komórkowych i tp. jest obok nas człowiek, ktoś bliski, z którym dobrze jest porozmawiać, pokłócić się, wymienić z nim swoje poglądy. Nie jest to prosta rzecz, ale jeśli będziemy częściej ze sobą rozmawiać to wówczas mniej będzie tragedii, nienawiści i pogardy.

Oprac. Katarzyna Hermasz

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

